

# KAPİTALİZME TESLİM OLMUŞ MUSUNUZ?

Aydınlık Gazetesi, 12 Mayıs 2018

Yıldırım Koç

İnsanın bazı özellikleri kalıtsal; bazı özellikleriyse toplumsal ilişkileriyle belirleniyor. Edinilmiş bazı özellikler de zaman içinde kalıtımsallaşabiliyormuş. Örneğin, kuşaklar boyunca savaşçılık yapan bir halkın bu alandaki genleri de gelişebiliyormuş.

Türkiye’de kapitalizmin gelişmeye başlama tarihi herhalde 200 yılı aşmıştır. Kapitalizmin insan ilişkileri üzerinde çok olumsuz bazı etkileri var. Kapitalizm insanları bencil, bireyci, çıkarıcı, acımasız, vefasız, ilkesiz, sehtekar yapıyor; insanları yalnızlaştırıyor; “insan insanın kurdudur” anlayışını hakim kılıyor. Kapitalizmin yarattığı acımasız rekabet koşulları insan kişiliğinde bu tür yeniden biçimlenmelere yol açıyor.

Türkiye’de kapitalizm yerleştikçe, insanlarımızda bu kişilik değişimleri de gecikmeli bir süreç içinde etkili oldu. Değişim henüz genlerimize işlemedi; Anadolu’nun yüzyıllar ve belki binyıllar içinde oluşmuş o güzel mayasını henüz bozamadı ama, toplumsal ilişkilerde etkili olmaya başladı.

Geçenlerde zenginlerin nasıl yaşadıklarına ilişkin bir yazı yazdım. Ardından bir gazetenin magazin haberlerinde bir oyuncu ve eşinin Maldivler’de geceliği 6.000 lira olan bir otelde tatil yaptığını okudum. Çiftlik Bank’ın yaratıcısı Mehmet Aydın da Dubai’de Atlantis The Palm Oteli’nde kalıyormuş ve bu otelde odanın bir gecelik fiyatı 20.000 liraymış.

Şimdi size bir sınav. Bakalım davranışlarınızda o güzel genlerimiz mi etkili, yoksa kapitalizmin yarattığı toplumsal ilişkiler mi?

## LÜKS HAYAT ÇOK MU ÇEKİCİ GELDİ?

Yazılanlara imrendiniz mi? İçinizden “ben de altıma tanesi 970.000 Euro, yani yaklaşık 5 milyon liralık bir Ferrari 2015 F12 Berlinetta çekebileyim” veya “benim de Zincirlikuyu’da hayata geçirilecek İstanbloom projesinin 558 bin dolardan başlayan evlerinden bir evim olsa” geçti mi? Yoksa, 5 milyonluk Ferrari’ye, 2,5 milyonluk yayla gibi lüks eve, geceliği 20.000 liralık otele tepki mi duydunuz; bunları yaratan ve sunan kapitalizme lanet mi okudunuz?

Kapitalizm mutluluğu daha fazla tüketmekte aratıyor. Anadolu’nun mayası ve geleceğin dünyası ise mutluluğun sade bir yaşamda olduğunu hatırlatıyor ve öğretiyor. Kapitalizm öne çıkmak için birbirinin kuyusunu kazan insanlar yaratıyor. Anadolu’nun mayası ve geleceğin dünyası ise dostluğu, dayanışmayı, paylaşmayı, yoldaşlığa dayalı ilişkileri öngörüyor.

İnsanlığın günümüzde ulaştığı üretkenlik düzeyinde, uygun bir paylaşım, adil bir bölüşüm sağlanırsa, tüm insanlık için huzurlu ve rahat bir hayat sağlanabilir. Bugün kapitalizmin ufak bir azınlığa sağladığı olağanüstü lüks yaşamın bedelini büyük sıkıntı içinde hayatta kalmaya çalışan milyonlarca insan ödemektedir.

## LÜKS HAYATIN BEDELİNİ KİM NASIL ÖDÜYOR?

Ben bir Ferrari’ye baktığımda, imrendiğim bir yaşam düşünmüyorum. Bir kişinin bir Ferrari’ye 5.000.000 lira ödeyebilmesinin kaç kişiyi yoksullaştırdığını, kaç işçinin iş kazasında öldüğünü, kaç işçinin meslek hastalığına yakalandığını, kaç kişinin okulu terkedip çalışma hayatına atılmak zorunda kaldığını, kaç ailenin parasızlık nedeniyle boşandığını, kaç kişinin işsizlik nedeniyle bunalıma düştüğünü ve/veya intihar ettiğini, kaç kişinin parasızlık nedeniyle tedavi edilemeyen hastalıklarından sıkıntı çektiğini düşünüyorum. Bu nedenle, böylesine büyük bir gelir ve servet adaletsizliği yaratan kapitalizme lanet okuyorum. İnsanların Ferrari’lere sahip olmaya özenmesi yerine, Ferrari düzenine karşı çıkacakları günler için çaba gösteriyorum.

Siz de bu soruyu kendinize bir sorun, lütfen. Bakalım kapitalizme teslim olmuş musunuz!